

К. О. Каздобін

Кістяківський Володимир Олександрович

КІСТЯКІВСЬКИЙ Володимир Олександрович (30. 09(12. 10). 1865, Київ – 19. 10. 1952, Москва) – фізико-хімік. Брат [Богдана](#) та [Ігоря Кістяківських](#). Доктор хімії (1910), професор (1903), академік АН СРСР (1929). Державні нагороди СРСР. Навч. в Університеті св. Володимира у Києві (1883–85), закін. С.-Петербур. університет (1889), де й працював 1896–1902: приват-доцент 1889–90 удосконалював знання у Ляйпциз. університеті (Німеччина) у лаб. В. Оствальда; 1891–95 учителював. 1903–34 – проф. Ленінгр. політех. інституту (нині С.-Петербург, з перервою), де засн. першу в Росії лаб. фіз. хімії і теор. електрохімії. 1918 у зв'язку з хворобою переїхав до Києва: 1919 обраний академік УАН, обіймав посаду голови Хім. комітету з виконання завдань для Червоної армії. 1920 виїхав для лікування на Пд. Кавказ. 1922 повернувся у Петроград (нині С.-Петербург). 1930 організував у Ленінграді при АН СРСР Колоїдно-електрохім. лаб., яку 1934 переведено у Москву і реорганізовано з ініціативи К. в однойм. інститут (до 1939 – директор, від 1939 – наук. консультант; від 1946 – Інститут фіз. хімії). Наукові дослідження у галузях електрохімії, колоїд. хімії, корозії металів і теорії рідин. Висунув ідею об'єднання хім. теорії розчинів Д. Менделєєва і фіз. теорії електролітич. дисоціації С.-А. Арреніуса (1888); відкрив правило залежності висоти капіляр. підняття рідини при т-рі кипіння від молекуляр. маси (1904, правило К.); склав і теоретично обґрунтував таблицю електрод. потенціалів (1910); заснував новий наук. напрям – колоїдну електрохімію; дослідив явище корозії при поліфез. контакті.

Основні праці

Разбор возражений на теорию электролитической диссоциации // Журн. Рус. физ.-хим. об-ва. Часть хим. 1902. Т. 34, вып. 1; Об одной закономерности для капиллярного подъема // Изв. С.-Петербург. политех. ин-та. 1913. Т. 20, вып. 1; Электрохимия. Т. 1–2. Петроград, 1912–16; Прикладная физическая химия. Ленинград, 1926. Ч. 1; Коллоидо-электрохимия // Математика и естествознание в СССР. Москва; Ленинград, 1938.

Рекомендована література

1. Владимир Александрович Кистяковский. Материалы к библиографии ученых СССР. Сер. хим. наук. Вып. 10. Москва; Ленинград, 1948;
2. Кротов И. В. Академик Владимир Александрович Кистяковский // Изв. АН СССР. Отделение хим. наук. 1950. № 6;
3. Морачевский А. Г., Шпак В. С. Работы академика В. А. Кистяковского в области теории пассивного состояния и коррозии металлов: К 250-летию открытия явления перехода металла в пассивное состояние // ЖПХ. 2001. Т. 74, вып. 3.

Бібліографічний опис:

Кістяківський Володимир Олександрович / К. О. Каздобін // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-7094>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).